

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ADMINISTRATION OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS UNDER NONG KHAI PRIMARY EDUCATION SERVICE OFFICE 1

วรวิทย์ บุญประคม¹

พระครูสุจิตธรรมสุนทร,ดร.²

ประสงค์ หัสรินทร์³

¹นักศึกษาสาขาพุทธบริหารการศึกษา

^{2,3}อาจารย์ประจำสาขาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

Worawit Bunprakhom¹

Prakru Phariyattikunrangsri, Assist Prof. Dr.²

Prasong Hassarin, Assist. Prof.³

¹Student of Master of Education

^{2,3}Lecturer of Buddhist Educational Administration

Mahachulalongkorn Buddhist University, Loei Religious College

Corresponding Author E-mail: kukudonakataminami@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (2) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และ (3) เสนอแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น คือ 0.899 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ

มากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ

3. แนวทางในการการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ 2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านต่าง ๆ 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรกำหนดขอบเขตงานและเป้าหมายงาน 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรกำหนดลำดับความสำคัญการใช้งบประมาณ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา; หลักธรรมาภิบาล;

ABSTRACT

The objectives of this research were to: (1) study the administrative condition of educational institution administrators; (2) study the administration according to the good governance principles of educational institution administrators; (3) propose guidelines for the administration according to the good governance principles for the educational institution administrators under Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1. This study was carried out by means of mixed-method research. The population used in this study were administrators and teachers of schools under Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1; 313 of those were selected as a sample group. The tool used was a questionnaire. The statistics used in analyzing the data were: Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation. The researcher interviewed five key informants, including academics, and used content analysis to find conclusions for the qualitative study.

The research results were as follows:

1) The administrative condition of the educational institution administrators under Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1 was rated at a high level in all items. The highest mean was in academic administration, followed by budget administration, general administration, and personnel administration.

2) The administration, according to the principles of good governance of educational institution administrators under Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1, was rated at a high level. The highest mean was seen in the aspect of participation, followed by efficiency, transparency, accountability, the rule of law, and morality, respectively.

3) The guidelines for the administration of educational institution administrators under Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1 were (1) in the aspect of the rule of law, the administrators should create awareness of compliance with various regulations; (2) in the aspect of morality, the administrators must be a good role model; (3) in regards to transparency, the administrators should have a summary of the operating results for each fiscal year; 4) in the aspect of participation, they should appoint executive committees in various fields; (5) in the aspect of accountability, they should determine the scope of work and goals; (6) in the aspect of efficiency, they should set priorities for the use of budgets.

Keywords: Educational Institution Administration; Good Governance;

บทนำ

ท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน มีผลทำให้กติกาของสังคมผู้บริหารควรมีการบริหารงาน 4 ประการด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปในการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา และสังคมที่เป็นจุดร่วมเหมือนกัน ผู้บริหารควรมีการให้ความสำคัญ เป็นความพยายามในการสร้างระบบการบริหารที่ดี หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่ ของการบริหารงานรวมถึงทัศนคติของผู้บริหาร ซึ่งการมีความรู้ ความเข้าใจความรู้สึกรักของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สามารถนำมาปรับใช้ไม่ให้เกิดการบริหารงานที่ไม่โปร่งใส ไม่มีคุณภาพ ธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กรไม่ว่าหน่วยงานราชการ หรืองานเอกชน แต่ต้องอาศัยการปรับตัว และเตรียมความพร้อมของทุกคนในการร่วมมือกัน อีกทั้งกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนต้องโปร่งใส คือการตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอน ต้องมีผู้รับผิดชอบ นอกจากการบริหาร ควรจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ด้วยการบริหารจัดการของโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนทุกคน ธรรมาภิบาล จึงสามารถนำมาบูรณาการในการบริหาร และจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) ความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานของโรงเรียนในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา (สุภาพรรณ ยวนมาลัย, 2561: 9 – 22)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีพื้นที่ในความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม อำเภอโพนพิสัย และอำเภอสระใคร มีจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 1,826 คน นอกจากนี้ยังพบว่า มีปัญหาที่เกิดจากการบริหารงาน รูปแบบการบริหารของระบบการทำงานมีความล่าช้า ขาดความยืดหยุ่น ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน และหาประโยชน์ใส่ตัวและพวกพ้อง รวมถึงการถือลำดับอาวุโส โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ๆ ที่บกพร่องในเรื่องนิติธรรม คุณธรรม การบริหารงานไม่โปร่งใส ไม่สามารถประสานความร่วมมือที่ดีให้เกิดขึ้นในระบบโรงเรียน มีปัญหาเกิดขึ้นจากการบริหารที่ผิดพลาดส่งผลให้มีปัญหาความขัดแย้ง การร้องเรียน ฟ้องร้อง หากปล่อยทิ้งไว้คงไม่เป็นผลดีต่อการบริหารการศึกษา ซึ่งทำให้การ

ปฏิบัติงานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในองค์กร และส่งผลให้ผลการศึกษานักเรียนอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าโรงเรียนอื่นในจังหวัดหนองคาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2564: 1)

จากสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานการบริหาร และทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ในครั้งนี้ โดยมีแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ

- 1) การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป
- 2) หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ประกอบไปด้วย (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ และ (6) หลักความคุ้มค่า

2. ขอบเขตประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวนทั้งหมด 1,701 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตาราง ตามตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง R.V.Krejcie

และ D.W.Morgan (จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก, 2563: 102) และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู บุคลากร และผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากคุณสมบัติ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และคุณวุฒิด้านการบริหารงาน และด้านหลักธรรมาภิบาล โดยเลือกด้วยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในการทำวิจัยคือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

4. ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 – เดือนเมษายน พ.ศ. 2565

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1” ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – dept interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด ดังนี้

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นเอง จากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ทบทวนเอกสารการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และดำเนินการสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ดำเนินการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการบริหารอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

5 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open end)

2. การสัมภาษณ์

เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีแบบฟอร์มข้อมูลรายละเอียดที่ผู้วิจัยทำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

1๗ ติดต่อประสานงานไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแจกแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์เพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เลย เพื่อนำไปยื่นยันต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

3) ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลเอง โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 313 ชุด ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ต่อไป

4) นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของการกรอกข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละชุด

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เลย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) จำนวน 5 รูป/คน

2) ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารถึง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วย หนังสือขอความร่วมมือ แบบสัมภาษณ์ เนื้อหารายละเอียดวิจัย ก่อนหนึ่งอาทิตย์ พร้อมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3) ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเทป และถ่ายรูปเพื่อประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ไปทำการวิเคราะห์และสรุปผลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

2. เชิงคุณภาพ

ทำการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเรื่อง การบริหารการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 สถิติที่ใช้มีดังนี้

ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ($\bar{X}$)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม

3. แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีแบบฟอร์มข้อมูลรายละเอียดที่ผู้วิจัยทำขึ้นเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ได้ผลดังต่อไปนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารยึด

มันในการใช้ระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่ กำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่มีต่อนักเรียนและหาแนวปฏิบัติที่ดี 2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารยึดมั่นในความยุติธรรมต่อบุคลากร 3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ มีกระบวนการมอบอำนาจการทำงานและการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านต่าง ๆ มีกระบวนการมอบอำนาจการทำงานและยกย่องการปฏิบัติงาน 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรกำหนดขอบเขตงานและเป้าหมายงาน การประเมินการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรกำหนดลำดับความสำคัญการใช้งบประมาณ การประหยัดทรัพยากรที่ใช้ นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำงาน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในยุคปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารได้มีจุดเน้นที่งานวิชาการเป็นหลักเพราะถือเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่จักรกฤษณ์ โปดพล (2564: 131) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นความคาดหวังในการปฏิรูปการศึกษาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งด้านโครงสร้างประชากร การเคลื่อนย้ายนักเรียนเข้าสู่คน Gen Z การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนทั้งบทบาทและยกระดับความสามารถในการบริหาร ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับไททอง มุตผากิตติเดช และจารุวรรณ เขียวน้ำขุม (2564: 143 – 154) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันสถานการณ์ที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานบริหารจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อลดข้อครหาในการบริหาร อาจเรียกว่าเป็นการกระจายความเสี่ยง การใช้หลักธรรมาภิบาลยังสามารถส่งผลดี

ในการบริหารเพื่อเกิดความโปร่งใส และส่งผลดีในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานด้วย และผลการวิจัยสอดคล้องกับ รุ่งทิวา กมล (2563: 358 – 367) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพรชัย สุปิงคลัด (2560: 1 – 16) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนกันทรารมย์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต สพม.28 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางในการการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารยึดมั่นในการใช้ระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่ กำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่มีต่อนักเรียนและหาแนวปฏิบัติที่ดี 2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารยึดมั่นในความยุติธรรมต่อบุคลากร 3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ มีกระบวนการมอบอำนาจการทำงานและการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านต่าง ๆ มีกระบวนการมอบอำนาจการทำงานและยกย่องการปฏิบัติงาน 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรกำหนดขอบเขตงานและเป้าหมายงาน การประเมินการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรกำหนดลำดับความสำคัญการใช้งบประมาณ การประหยัดทรัพยากรที่ใช้ นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องดำเนินงานอย่างจริงจังโดยงานทั้ง 6 ด้านสามารถตอบสนองต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) ของโรงเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับทีนิตยา คงเกษม และคณะ (2563: 65 – 78) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพระบางเจ้าพระยา เมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ด้านหลักนิติธรรม สถานศึกษาได้นำหลักนิติธรรมมาใช้ในสถานศึกษาจริงตามสภาพบริบทของโรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมได้ตามสภาพของการจัดกิจกรรม และปฏิบัติหน้าที่ด้านงบประมาณเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ แต่ยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านหลักคุณธรรม บุคลากรภายในสถานศึกษาต้องได้รับการปลูกฝัง และต้องปฏิบัติตามโดยยึดหลักคุณธรรมในทุก ๆ ด้านเพราะการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้น ต้องอาศัยหลักคุณธรรม โดยเฉพาะงานด้านการเงิน พัสดุที่เป็นงานที่ต้องใช้ความละเอียด อาศัยความรู้ความชำนาญไม่เช่นนั้นจะทำให้งานไม่เป็นไปตามระบบได้ ด้านหลักความโปร่งใส ในการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามหลักความโปร่งใสส่งผลที่ดีแก่สถานศึกษา ในด้านการมีประสิทธิภาพของการทำงาน การบริหารงานที่มีการเปิดเผยข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ สามารถกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นไป

ตามระเบียบของทางราชการเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาด้านหลักการมีส่วนร่วมภายในสถานศึกษายังมีไม่ทั่วถึงเท่าที่ควรในเรื่องของงบประมาณ ขาดการวางแผนการบริหารการเงินเพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของเงินโดยเฉพาะบุคลากรจึงได้รับข่าวสารไม่ครบถ้วน การประเมิน นิเทศได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีการประเมินตนเองตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่องด้านหลักความรับผิดชอบ ในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ของสถานศึกษาอยู่เสมอ ทั้งสร้างความเข้าใจในระเบียบการบริหารงบประมาณให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดปัญหา ทั้งสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่จะส่งเสริมการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อรายงานต่อต้นสังกัดเป็นการสร้างความมั่นใจแก่สาธารณชนในการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้านหลักความคุ้มค่าโรงเรียนได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยพัฒนาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่า ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานศึกษามาพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี รมณรงค์ ให้รู้ถึงคุณค่าของทรัพยากร ปลุกฝังจิตสำนึกในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

- 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารยึดมั่นในการใช้ระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่ กำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่มีต่อนักเรียนและหาแนวปฏิบัติที่ดี
- 2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารยึดมั่นในความยุติธรรมต่อบุคลากร
- 3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ มีกระบวนการมอบอำนาจการทำงานและการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ
- 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านต่าง ๆ มีกระบวนการมอบอำนาจการทำงานและยกย่องการปฏิบัติงาน
- 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรกำหนดขอบเขตงานและเป้าหมายงาน การประเมินการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง
- 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรกำหนดลำดับความสำคัญการใช้งบประมาณ การประหยัดทรัพยากรที่ใช้ นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

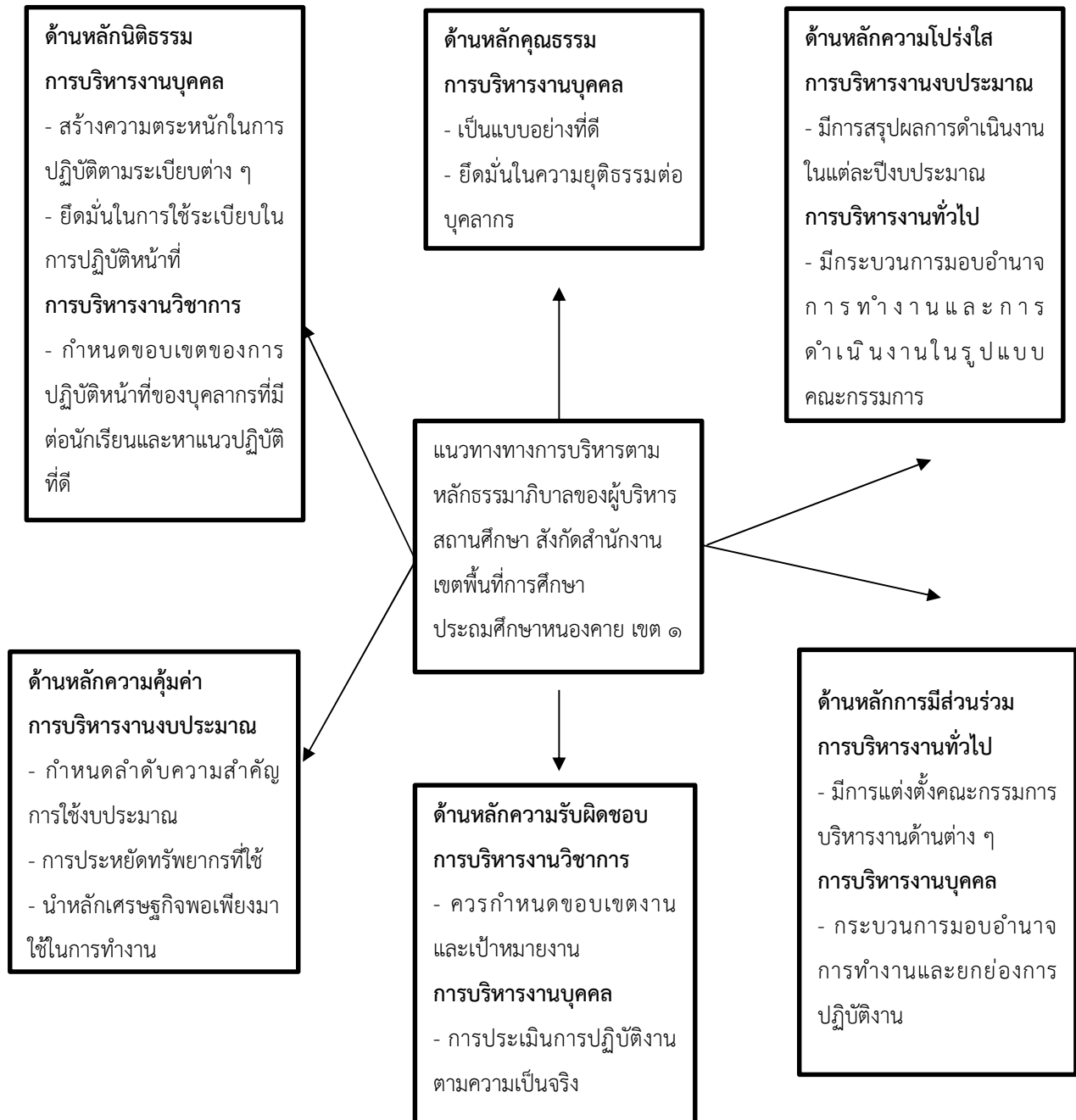
- 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารยึดมั่นในการใช้ระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่ กำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่มีต่อนักเรียนและหาแนวปฏิบัติที่ดี
- 2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารบริหารงานโดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้บริหารให้โอกาสความเท่าเทียมกัน ของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคม
- 3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย ผู้บริหารมีการบริหารงานเป็นไปด้วยความชัดเจนและโปร่งใส ยึดถือตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ สามารถตรวจสอบได้
- 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา
- 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควบคุม ดูแล บำรุงรักษา อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษา ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
- 2) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
- 3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ดังนี้

รูปภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ไกรทอง มุคผากิตติเดช และ จารุวรรณ เขียวน้ำชุม. (2564). สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และ
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. วารสารการบริหาร การ
ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2564). หน้า 143-154.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2564). ภาวะผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง. เลย: สำรวการพิมพ์บ้านใหม่.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก.(2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย.
เลย: สำรว ก้อปปีบ้านใหม่.
- นิตยา คงเกษม ปฏิธรรม สำเนียง และ วรกฤต เกื่อนช้าง. (2563). แนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักธรร
มาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพระบางเจ้าพระยาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์
นครสวรรค์. ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): หน้า 65 - 78.
- พรชัย สุปิงคลัด. (2560). การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียน กัณฑ์ธรรมณำอำเภอกัณฑ์ธรรม
จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารบัณฑิตศึกษา. ปีที่ 15 ฉบับที่ 10 (พฤษภาคม – สิงหาคม
2560): หน้า 1-16.
- รุ่งทิวา กมล. (2563). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วารสารนวัตกรรมการ
ศึกษาและการวิจัย. ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (ตุลาคม-ธันวาคม 2563): หน้า 358-367.
- สุภาพรรณ ยวนมาลัย. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอ
แม่สายจังหวัดเชียงรายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. (2564). ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2564. จากแหล่งที่มา:
<http://www.nkedu1.go.th/NEW2563/>.